

HOTĂRÎRE

în numele Legii

31 decembrie 2021

municipiul Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani,
instanța de judecată în componența,
președintele ședinței, judecător – Paniș Alexei,
grefier – Onica Victoria,

examinând în ședință de judecată publică acțiunea de contencios administrativ inițiată de Clima Vladislav împotriva Președintelui Republicii Moldova, privind anularea actului administrativ individual defavorabil,

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces

1. La 14 iulie 2021 Clima Vladislav a inițiat acțiunea de contencios administrativ împotriva Președintelui Republicii Moldova, prin care a solicitat anularea Decretului Președintelui Republicii Moldova cu nr.104-IX, emis la 28 mai 2021 „privind revocarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020” și Decizia emisă în cadrul verificării prejudiciare, comunicate prin adresa nr.2/2-06-231 din 25 iunie 2021, prin care cererea prealabilă a fost respinsă.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în fapt, la 28 mai 2021, Președintele Republicii Moldova a emis Decretul nr.104-IX, prin care a decretat revocarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020 privind numirea domnului Vladislav Clima în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău și restituirea către Consiliul Superior al Magistraturii, pentru examinare, a Hotărârii cu privire la desfășurarea concursului pentru suplinirea funcției vacante de președinte al Curții de Apel Chișinău nr.211/18 din 28 iulie 2020, în conformitate cu prevederile art.19 alin.(4) din Legea nr.947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Potrivit emitentului, Decretul a intrat în vigoare la data semnării, fiind comunicat public în aceeași zi. La data de 04 iunie 2021, Decretul a fost publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Conținutul actului relevă ipoteza apariției unor circumstanțe noi necunoscute emitentului cu privire la modul de desfășurare a concursului, de care, la momentul

adoptării Hotărârii, nu s-a ținut cont. Se pretinde vicierea procedurii de selectare și promovare cauzat de existența unor conflicte de interese nedeclarate ale unor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, care au participat la luarea deciziei și neelucidarea tuturor condițiilor ce țin de asigurarea criteriilor de integritate și reputație ireproșabilă, precum și a procedurilor legale de selectare și propunere, prin ce s-au generat suspiciuni asupra transparenței procedurilor, imaginii și încrederii în sistemul justiției. Lapidar, se susține nerespectarea cerințelor ce exclud participarea membrilor Consiliului la examinare, în lipsa unor îndoieli de obiectivitate și imparțialitate. Se afirmă că înlăturarea deficiențelor semnalate nu pot avea loc decât prin acordarea posibilității Consiliului Superior al Magistraturii de a lua decizii în conformitate cu toate rigorile și procedurile legale, motiv pentru care, revocarea Decretului nr.1747- VIII din 2 septembrie 2020 și restituirea dosarului pentru examinarea obiecțiilor formulate, reprezintă soluție echitabilă în raport cu interesul general al justiției.

Temeiul adoptării s-a valorificat prin articolele 88 lit.j) și art.94 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova și articolele 146 și 148 din Codul administrativ. În particular, s-a reținut incidența articolului 146 alin.(1) lit.c) și lit.e) Cod administrativ, în conformitate cu care, actul administrativ legal favorabil poate fi revocat în tot sau în parte cu efect pentru viitor, chiar și după ce a devenit incontestabil, atunci când în baza faptelor survenite ulterior, autoritatea publică ar avea dreptul să nu emită actul și fără revocarea lui s-ar periclita interesul public, precum și atunci când revocarea este necesară prevenirii sau înlăturării dezavantajelor grave pentru bunăstarea comună.

Considerînd Decretul nr.104-IX din 28 mai 2021 „privind revocarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020” ilegal și netemeinic, la 11 iunie 2021 a fost declanșată procedura de soluționare prejudiciară, pârâta fiind sesizată cu o cerere prealabilă pentru verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil potrivit art.162 alin.(1) Cod administrativ și anularea în tot a acestuia ca ilegal potrivit art.162 alin.(3) lit.a) Cod administrativ.

Prin adresa nr.2/2-06-231 din 25 iunie 2021, Aparatul Președintelui Republicii Moldova a comunicat despre examinarea cereri prelabile și respingerea ei ca nefondată.

În acord cu articolul 116 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii. Acest precept constituțional este dezvoltat și prin art.16 alin.(3) și alin.(4) potrivit cărora președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești sunt numiți în funcție

de Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, pe un termen de 4 ani, iar președintele, vicepreședinții și judecătorii Curții Supreme de Justiție sunt numiți în funcție de Parlament, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

Prevederile enunțate pun în evidență garanțiile constituționale de securitate a mandatului de judecător și președinte/vicepreședinte a instanței judecătorești pe durata investirii. La fel, se pune în valoare principiul inamovibilității judecătorului și a conducătorului de instanță, care constituie o garanție inerentă a independenței judecătorului și care, presupune imposibilitatea destituirii, revocării sau a înlocuirii de către autoritatea care l-a desemnat.

Din textul și spiritul normelor constituționale nu există nici o deosebire între statutul și mandatul judecătorului și statutul și mandatul președintelui/vicepreședintelui de instanță. Inamovibilitatea consacrată de articolul 116 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova se aplică în egală măsură carierei judecătorului potrivit art.116 alin.(3) și alin.(4) și se află la adăpostul oricărei revocări și transferări. Mai mult, mandatul judecătorului/președintelui nu poate fi afectat, acesu bucurându-se de o protecție specială în sistemul Constituției.

În Hotărârea Curții Constituționale nr.13 din 27.04.2021 s-a statuat că standardele de independență a judecătorilor constituționali și de drept comun sunt similare, iar una din garanțiile independenței este inamovibilitatea mandatului de judecător. În același timp, nu există și nici nu poate exista posibilitatea revocării judecătorilor de către autoritățile care i-au numit, judecătorii fiind inamovibili, ceea ce constituie o garanție a independenței acestora în exercitarea mandatului. Acest principiu îi protejează pe judecători în primul rând de influențe externe la îndeplinirea atribuțiilor jurisdicționale. Interdicția revocării mandatului de judecător acționează de o manieră absolută în cazul autorităților ce delegă judecători. De altfel, dacă ar fi posibilă revocarea mandatului delegat, ar fi afectate, în mod iremediabil, valorile a căror protecție Constituția o asigură și care garantează independența judecătorilor.

Acest principiu a fost conturat cu claritate și previzibilitate și în altă jurisprudență constituțională, accentuând-se că judecătorul care deține cumulativ funcția de judecător și președinte a instanței, beneficiază de un dublu grad de inamovibilitate, atât în calitate de judecător până la atingerea plafonului de vârstă, cât și de securitate a mandatului administrativ pe termenul de 4 ani. Respectarea garanțiilor exercitării mandatului de 4 ani de președinte al instanței este obligatorie pentru autoritatea abilitată cu dreptul de desemnare, în caz contrar se atentează în esență la securitatea raportului juridic. Aceiași jurisprudență impune asigurarea

independenței persoanei ce exercită o funcție administrativă a instanței judecătorești, durata termenului cu care a fost investit urmând a fi respectată. Potrivit jurisprudenței arătate, "(..) atât în Hotărârea nr.7 din 18.03.2004, cât și în Hotărârea nr.26 din 23.05.2002, Curtea Constituțională a menționat factorii pozitivi ai încadrării mandatului președinților (vicepreședinților) instanțelor de judecată într-un anumit termen, unul dintre factorii invocați fiind acela că Președintele Republicii Moldova sau, după caz, Parlamentul nu-i poate demite până la expirarea mandatului, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege" (punctul 3 din Hotărâre). Cu referire la funcția de președinte a instanței supreme, asimilată în sensul garanțiilor constituționale, funcției de președinte a instanței judecătorești, Curtea a indicat că deținerea cumulativă a două funcții publice: de judecător și de președinte, încubă inamovibilitate în calitate de judecător până la atingerea plafonului de vârstă și de garanțiile exercitării mandatului pe termenul de 4 ani în calitate de președinte, care decurg din principiile constituționale și legale de activitate: al legalității și publicității, al separării puterii judecătorești de puterea legislativă și cea executivă, al independenței puterii judecătorești, al realizării dreptului său de a adopta hotărâri legale întemeiate și echitabile. Respectarea garanțiilor exercitării mandatului de 4 ani de Președinte al instanței este obligatorie pentru autoritatea abilitată cu dreptul de desemnare, în caz contrar - se diminuează esența și semnificația mandatului."

Legea nr. 514-XIII din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească reafirmă aplicarea garanțiilor prin dispoziția alin.(3) din art.16, în temeiul căreia, președinții și vicepreședinții judecătorilor și ai curților de apel sunt numiți în funcție de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, pe un termen de 4 ani. Constituția Republicii Moldova și Legea nr. 947 din 19.07.1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii stabilesc în competența Consiliul Superior al Magistraturii, în calitatea sa de garant al independenței autorității judecătorești, numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție, aplicarea de măsuri disciplinare și eliberarea din funcție a judecătorilor, președinților și vicepreședinților instanțelor de judecată.

Articolele 1 alin.(3), 6, 9, 11, 20 din Legea nr.544 din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorilor, reglementează în detaliu această materie și consolidează principiul constituțional de independență și inamovibilitate. Normele enunțate prevăd condiții și proceduri clare de promovare în funcția de judecător și carieră, cerințe de evaluare, selecție, organizare a concursurilor și ulterior de numire la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, de către Președintele Republicii Moldova sau, după caz, de Parlament. încetarea mandatului de președinte a instanței

judecătorești, conform cadrul normativ de referință, se poate realiza prin expirarea termenului de 4 ani, eliberare înainte de termen la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii ca sancțiune disciplinară, promovarea președintelui într-o instanță ierarhic superioară, transferarea într-o instanță ierarhic inferioară, eliberarea din funcția de judecător conform temeiurilor exclusive prevăzute de art.25 din Legea nr.544 din 20.07.1995 cu privire la statutul judecătorilor.

Întrucât Constituția și legea stipulează că președintele instanței judecătorești, la caz al Curții de Apel Chișinău, este numit în funcție numai la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, Președintele Republicii Moldova este în drept să-l elibereze din funcție, de asemenea, exclusiv la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii și doar în condițiile și temeiurile Legii speciale pre citate. În situația în care Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 104-IX din 28 mai 2021 nu ține cont de temeiurile de independență și inamovibilitate prevăzute de legislația statutului judecătorului, însă care prin efect angajează încetarea numirii mandatului de președinte a instanței judecătorești, pentru alte motive decât cele expres reținute de legislația specială, acesta este vădit ilegal, fiind pasibil anulării în conformitate cu prevederile art. 224 din Codul administrativ.

Consecutiv, în jurisprudența Curții Constituționale (Hotărârea Curții Constituționale nr.30 din 08.12.2015) s-a reținut că actul „desemnării/numirii în funcție”, în sens constituțional, este un act consumat și, prin urmare, nu este susceptibil de abrogare. Cu acest prilej, Curtea a menționat că actul odată consumat, nu poate fi anulat. O procedură de anulare a unor acte consumate nu este și nici nu poate fi prevăzută, deoarece ar distorsiona ordinea juridică și ar compromite autoritatea legislativă a statului, ar afecta securitatea raporturilor juridice, dacă s-ar admite posibilitatea revenirii, după o perioadă de timp, la actele consumate, reieșind din interese politice sau personale de moment. Odată consumată numirea în funcție, încetarea atribuțiilor persoanei desemnate nu poate avea loc decât prin procedeu demiterii/demisiei din funcție, în ordinea stabilită de lege.

Prin urmare, oricât de mult Parlamentul sau Președintele Republicii Moldova ar considera că există sau planează, în viziunea lor, temeiuri cu privire la numirea în funcție de judecător/președinte de instanță, aceste entități publice, nu dispun de dreptul de a desființa din oficiu actul de numire a judecătorului/președintelui de instanță. Articolul 1 alin.(3) din Constituție consfințește principiul statului de drept, care presupune respectul din partea autorităților publice a Constituției, legilor țării și excluderea comportamentului arbitrar sau abuziv. Prin Decretul prezidențial contestat însă, pe lângă faptul că sunt dezonorate garanțiile constituționale cu privire la separația puterilor, la independența justiției și autoadministrarea puterii

judecătorești, se aduce atingere chiar esenței orânduirii juridice, fiind sfidat, concomitent, principiul de preeminență a dreptului, consacrat în Preambul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 04.11.1950.

Art.146 alin.(1) Cod administrativ arată caracterul discreționar al revocării. În cazul exercițiului dreptului discreționar, motivarea implică cerințe mai riguroase, art.118 indicând că din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar, motivarea urmând să includă și argumentele expuse în cadrul audierii. Această prevedere este imperativă, iar în condițiile în care, subsemnatul nici nu am cunoscut despre inițierea unei asemenea proceduri, nemaivorbind de audieri, motivarea este lipsită de conținutul obligatoriu, alterând actul administrativ în profunzimea sa.

Din economia articolelor 16 și 137 Cod administrativ, în exercitarea dreptului discreționar, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Aceste prevederi nu permit desfășurarea unei activități administrative arbitrare. Dreptul discreționar al autorității publice conferă posibilitatea autorității de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală, însă în mod categoric nu admit valorificarea unor drepturi ce încalcă garanții constituționale și/sau implică norme inaplicabile situației juridice.

Aplicarea art.146 Cod Administrativ impune infailibil respectul cuvenit garanțiilor de bază în procedura administrativă, garanții care au fost ignorate într-un mod inacceptabil. La caz, în conformitate cu articolele 69 și 70 Cod administrativ, odată inițiată, procedura administrativă unnează a fi comunicată participanților. Prevederile art.32 din Codul administrativ, obligă autoritatea publică să acționeze într-o manieră în care participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii, asigurând- le participarea neîngrădită la lucrări. Îndeplinirea acestei sarcini derivă și din art.70 din Codul administrativ, care impune informarea în scris a participanților despre inițierea procedurii administrative din oficiu, în decursul unui termen rezonabil. La caz, nici o înștiințare cu privire la inițierea, etapele procedurii, accesul la lucrări, nu au fost comunicate.

În continuare, articolul 22, 85, 87 Cod administrativ garantează destinatarului dreptul de a participa la procedura administrativă, inclusiv la cercetarea stărilor de fapt, de obligația autorității publice fiind asigurarea exercițiului, drept, care în speță a rămas nevalorificat și obligație pozitivă a autorității neîndeplinită. De asemenea, art.94 și art.118 alin.(1) Cod administrativ, obligă autoritatea publică înainte de

emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, să garanteze dreptul de a fi audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis. Lesne de înțeles că nici aceste drepturi nu au fost garantate.

Încălcările semnalate arată dezonorarea totală a drepturilor în procedura administrativă. În egală măsură acestea confirmă arbitrariul și ignorarea obligațiilor ce însoțesc întreaga activitate administrativă de la inițiere până la finalizare.

Precum s-a menționat, revocarea unui act administrativ individual favorabil presupune desființarea valabilității unui act administrativ legal, emis în baza dreptului discreționar al autorității publice competente. Din conținutul Decretului nr.104-IX din 28 mai 2021 "privind revocarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020" reiese recunoașterea legalității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020. Potrivit art.146 Cod administrativ, temeiurile și împrejurările revocării nu pot aduce atingere legalității actului încetat, motiv pentru care, considerentele discreției nu pot intra în sfera valabilității actului revocat și implicit al legalității lui.

Deși emitentul susține incidența lit. c), alin.(1) art.146 Cod administrativ, potrivit căruia revocarea poate fi dispusă dacă în baza faptelor survenite ulterior, autoritatea publică ar avea dreptul să nu emită actul și fără revocarea lui s-ar periclita interesul public, motivele însușite fac abstracție de legalitatea actului revocat și temei, întrucât emiterea Decretului din 28 mai 2021 s-a justificat pe înlăturarea unor prezumate deficiențe de legalitate la emitere. Observația este de natură esențială, deoarece temeiul revocării nu concură cu norma angajatoare, iar această circumstanță descalifică condiția și admisibilitatea cauzei și afectează prin ilegalitate Decretul nr.104-IX din 28 mai 2021. Chiar dacă justificarea temeiului nu implică efectul afirmat, faptele pretinse nu trebuiau să aibă ființă la data emiterii actului, ceea ce semnifică schimbarea situației de fapt. Considerentele Decretului nu explică care au fost acele fapte care nu au existat la data numirii însă au devenit cunoscute ulterior, ceea ce înseamnă că aceste împrejurări nu există. Decretul nu motivează prin prisma situației de fapt modificate dreptul de a nu emite actul de numire, lipsind cu desăvârșire și raportul de cauzalitate între faptă și revocare cu efect direct asupra securității mandatului prin care s- ar periclita interesul public.

Extrasul din Procesul-verbal nr.1 din 24 septembrie 2020 al Consiliului Școlii doctorale Științe Juridice a USM, arată că dr., conf.univ. Belei Elena, a devenit conducător științific al studentului-doctorand Clima Vladislav la data de 24 septembrie 2020, în legătură cu decesul conducătorului științific anterior desemnat dr. hab., prof. Cojuhari Alexandru. Substituirea a avut loc ulterior adoptării

Decretului nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020 și Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii din 28 iulie 2021.

2.1 La 01 septembrie 2021 Aparatul Președintelui Republicii Moldova a prezentat referința la acțiunea inițiată de reclamantul Clima Vladislav, solicitând declararea acțiunii ca inadmisibile, în temeiul art.207 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ.

Întru argumentarea poziției procesuale, autoritatea publică pârâtă a invocat că, în accepțiunea art.3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 207 alin. (1) d administrativ, stipulează că instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Potrivit prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept r-au libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Iar, art.20 din Codul administrativ, prevede că dacă printr-o activitate dministrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În virtutea art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, prevede că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în

contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Reglementări similare se regăsesc și la art. 53 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, care stabilește expres că persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Din coroborarea normelor legale precitate rezultă că unul dintre elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative. Or, în esență, scopul acțiunii în contencios administrativ constă în apărarea unui drept subiectiv concret recunoscut de lege unei anumite persoane.

Prin urmare, pentru a fi admisibilă, o acțiune în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat. Astfel, pentru înaintarea acțiunii în contencios administrativ, reclamantul trebuie să invoce un drept al său, căruia se aduce atingere prin activitatea administrativă.

În lipsa revendicării unui drept propriu, în sensul art.17 din Codul administrativ, acțiunea eșuează testul de admisibilitate conform art. 207 din Codul administrativ.

Deci, prevederile art. 17 din Codul administrativ se referă la orice drept subiectiv reglementat de normele dreptului material. Anume dreptul substanțial reglementează situațiile juridice subiective ce caracterizează statutul juridic al persoanelor care participă la viața juridico-publică.

Raportând la caz, prevederile menționate în cumul cu invocările reclamantului, rezultă că pentru admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ, este necesar ca drepturile vătămăte să fie revendicate.

Or, reclamantul care înaintează acțiune în contencios administrativ trebuie să urmărească și să justifice procesual pentru testul de admisibilitate revendicarea unui drept subiectiv propriu căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă contestată.

Autoritatea publică pârâtă consideră că acțiunea în contestare a actului administrativ depusă de Clima Vladislav urmează a fi declarată ca inadmisibilă, deoarece, reclamantul nu a prezentat nici un argument fondat prin care să motiveze și să justifice explicit care sunt în concret drepturile lezate.

Pretențiile înaintate nu probează în ce măsură au fost vătămăte drepturile legitime ale reclamantului. Raportând circumstanțele concrete ale speței prevederile legale menționate, revocarea decretului de numire a judecătorului Vladislav Clima în funcție de președinte al Curții de Apel Chișinău, nu a afectat

mandatul cu privire la exercitarea funcției de judecător în cadrul Curții de Apel Chișinău.

Deși se solicită anularea Decretului Președintelui Republicii Moldova 104-IX din 28 mai 2021, în acțiune nu sunt descrise circumstanțele de fapt și de drept ce ar justifica ilegalitatea cărorva acțiuni ale instituției prezidențiale, și respectiv consecințelor de care s-ar face responsabilă în virtutea competențelor sale legale.

Având în vedere cadrul legal enunțat mai sus, în speță, nu se atestă vătămarea unui drept subiectiv al reclamantului prin activitatea Președintelui Republicii Moldova.

2.2. Tot la data de 01 septembrie 2021 autoritatea publică pârâtă a înaintat o cerere de strămutare a cauzei pentru examinare la o altă instanță egală în grad.

3. Prin încheierea din 01 septembrie 2021 Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, cauza de contencios administrativ inițiată de Clima Vladislav a fost transmisă Curții de Apel Chișinău în vederea examinării cererii de strămutare.

4. Prin încheierea din 03 septembrie 2021 Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a dispus transmiterea cauzei de contencios administrativ inițiate de Clima Vladislav Curții Supreme de Justiție în vederea examinării cererii de strămutare.

5. La 06 octombrie 2021 Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a dispus ridicarea de la examinare și remiterea cauzei Curții de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de strămutare a acțiunii.

6. Prin încheierea din 20 octombrie 2021 Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a dispus strămutarea cauzei de contencios administrativ inițiate de Clima Vladislav spre examinare la Judecătoria Cahul (sediul Central).

7. Prin încheierea din 02 noiembrie 2021 Judecătoria Cahul (sediul Central) a remis cauza de contencios administrativ inițiată de Clima Vladislav împotriva Președintelui Republicii Moldova în adresa Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea conflictului de competență.

8. La 18 noiembrie 2021 Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a soluționat conflictul de competență prin constatarea competenței Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, pentru examinarea cauzei de contencios administrativ inițiate de Clima Vladislav împotriva Președintelui Republicii Moldova cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

9. La 21 decembrie 2021 autoritatea publică pârâtă a prezentat referință suplimentară asupra acțiunii inițiate de Clima Vladislav, solicitând respingerea pretențiilor reclamantului

Întru argumentarea poziției procesuale reprezentantul autorității publice pârâte a indicat că decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 104-IX din 28 mai 2021 privind revocarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII din 02 septembrie 2020 este întemeiat pe art. 88 lit.j) din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia Președintele Republicii Moldova exercită și alte atribuții stabilite prin lege, art. 94 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, care prevede că, exercitarea atribuțiilor sale, Președintele Republicii Moldova emite decrete, obligatorii pentru executare pe întreg teritoriul statului.

În speță, la data de 2 septembrie 2020, conform Hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) nr.211/18 din 28 iulie 2020, domnul Vladislav Clima a fost numit, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII, pe un termen de patru ani, în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău. Ulterior, actualului șef al statului i-au devenit cunoscute circumstanțe noi legate de modul de desfășurare a concursului, de care, la momentul adoptării hotărârii respective, membrii CSM nu au ținut cont, ceea ce periclitează grav interesul public, imaginea și încrederea în independența justiției și în asigurarea bunăstării comune.

Aceste fapte și circumstanțe cunoscute recent țin de vicierea procedurii de selectare și promovare a judecătorului Vladislav Clima, din cauza existenței conflictului de interese nedeclarat de către unii membri ai Consiliului Superior al Magistraturii care au participat la luarea deciziei. De asemenea, la momentul emiterii decretului, nu au fost elucidate toate condițiile ce țin de asigurarea criteriilor de integritate și reputație ireproșabilă, precum și a procedurilor legale de selectare și propunere de numire în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău a domnului Vladislav Clima.

Drept urmare, în corespundere cu prevederile art. 146 alin.(1), lit.c) și e), alin. (3) din Codul administrativ, în partea motivării Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 104-IX din 28 mai 2021 au fost stabilite faptele care justifică revocarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1747-VIII din 2 septembrie 2020, ce constau în conflicte de interese nedeclarate de către unii membri ai Consiliului Superior al Magistraturii și care au contribuit la vicierea procedurii de selectare și promovare a judecătorului dl Clima Vladislav.

Vicierea procedurii de desfășurare a concursului, cauzată de existența unor conflicte de interese și nedeclararea acestora, precum și neelucidarea tuturor circumstanțelor ce țin de integritatea și reputația ireproșabilă a candidatului,

generează suspiciuni privind transparența procedurii de concurs, inclusiv atentează asupra imaginii și încrederii cetățenilor în sistemul justiției. Iar, îndoielile privind obiectivitatea și imparțialitatea organizării concursului, confirmă necesitatea revocării Decretului nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020 și restituirea CSM, pentru examinare a Hotărârii cu privire la desfășurarea concursului pentru suplinirea funcției vacante de președinte al Curții de Apel Chișinău nr.211/18 din 28 iulie 2020, în conformitate cu prevederile art. 19 alin.(4) din Legea nr.947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

Înlăturarea deficienței depistate reprezintă o soluție echilibrată, echitabilă și obiectivă pentru protejarea interesului general al justiției și asigurarea independenței ei.

După emiterea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1747- VIII din 02 septembrie 2020, s-a aflat despre faptul că dl Clima Vadislav a deținut calitatea de judecător în cauza administrativă privind contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii, prin care a fost eliberat acordul de tragere la răspundere penală a ex-judecătorului, dl Ciugureanu Mihail, care este tatăl membrului Consiliului Superior al Magistraturii, dna Ciugureanu-Mihailuța Carolina.

Conform art. 18 din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, membrul Consiliului nu poate participa la examinarea problemei și urmează să fie recuzat dacă există împrejurări ce exclud participarea lui la examinare sau împrejurări ce ar trezi îndoieli privind obiectivitatea lui.

Iar, în cazul în care există astfel de împrejurări, membrul Consiliului este obligat să declare autorecuzare. Totodată, pentru aceleași motive, recuzarea poate fi făcută de persoana a cărei problemă se examinează, precum și de persoana care a prezentat materialele spre examinare.

De asemenea, potrivit art. 11 din Legea nr.947/1996, membrii CSM trebuie să-și exercite atribuțiile în conformitate cu legea, să contribuie la promovarea principiului independenței autorității judecătorești și să respecte prevederile legale privind conflictul de interese și regimul juridic al incompatibilităților și interdicțiilor.

Articolul 12 alin.(3) din Legea nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și a intereselor personale prevede că, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența

exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Declararea și soluționarea conflictelor de interese se realizează potrivit prevederilor art.12 alin.(4)-(7) și art.14 din Legea nr. 133/2016. Potrivit normelor precitate, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiecții vizați sunt obligați să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află, și/sau să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese. Lucru care nu a fost realizat nici de membrii CSM și nici de candidatul care a fost înaintat la funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău.

Vicierea procedurii de înaintarea candidaturii reclamantului la funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău este de o manieră care afectează legalitatea acestuia.

Membrul CSM, dna Ciugureanu - Mihailuța Carolina, cunoscând despre existența împrejurărilor ce ar trezi îndoieli privind obiectivitatea votului dumneaei, nu a declarat abținere de la examinarea chestiunii cu privire la desfășurarea concursului pentru suplinirea funcției vacante de președinte al Curții de Apel, în partea ce ține de candidatul Clima Vladislav.

De altfel, nici candidatul Clima Vladislav, nu a cerut recuzarea membrului CSM, dnei Ciugureanu-Mihailuța Carolina, în care ar fi trebuit să motiveze că participarea dumneaei la examinare, ar trezi îndoieli privind obiectivitatea acordării votului în cadrul Plenului Consiliului Superior al Magistraturii pentru candidatura Clima Vladislav.

Mai mult ca atât, la data de 07 decembrie 2020, a fost emisă Hotărârea Curții de Apel Chișinău nr. 3-97/19 în componența completului compus din: Președintele ședinței - judecătorul Vladislav Clima și judecătorii Grigore Dașchevici și Maria Guzun, prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Ciugureanu Mihail către Consiliul Superior al Magistraturii, persoană terță Procuratura Generală a Republicii Moldova, privind anularea actului administrativ.

Nici la emiterea Hotărârii Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2020, judecătorul Clima Vladislav nu a luat în considerare suspiciunile de părtinire, respectiv, a ignorat existența motivelor ce justifică neîncrederea față de exercitarea imparțială a funcției sale.

Totodată, este inerent de a scoate în evidență faptul că, la data desfășurării concursului pentru suplinirea funcției vacante de președinte al Curții de Apel Chișinău, membrul Consiliului Superior al Magistraturii, dna Elena Belei și candidatul Clima Vladislav s-au aflat în relații interpersonale, legate de formarea profesională pe parcursul studiilor de doctorand a candidatului Clima Vladislav.

Astfel, în cadrul programului de studii universitare de doctorat, dna Elena Belei l-a îndrumat științific pe dl Clima Vladislav, în vederea dobândirii de competențe de cercetare științifică și abilități de utilizare a cunoștințelor științifice dobândite. O astfel de relație indubitabil ar trezi îndoieli privind obiectivitatea votului ce urmează a fi expus în cadrul Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Așadar, membrul Consiliului Superior al Magistraturii, dna Elena Belei, trebuia, de asemenea, să declare autorecuzare de la examinarea chestiunii cu privire la desfășurarea concursului pentru suplinirea funcției vacante de președinte al Curții de Apel, în privința candidatului judecător Clima Vladislav, care la rândul său, la fel, avea obligația de a înainta o cerere de recuzare a dnei Elena Belei de la examinarea chestiunii nominalizate, din considerentele sus citate.

În opinia separată expusă în temeiul art. 24 alin. (4) din Legea nr.947/1996, membrii Consiliului Suprem al Magistraturii și-au exprimat dezacordul cu Hotărârea nr. 211/18 din 28 iulie 2020 considerând că aceasta intră în dezacord cu principiile internaționale de care urmează a se ține cont la promovarea judecătorilor.

Tot în conținutul opiniei separate, s-a menționat că, în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău a fost selectată o persoană cu o imagine compromisă prin activitatea sa în calitate de judecător, iar, argumentele aduse în sprijinul acestei acuzații este că judecătorul Vladislav Clima, în toamna anului 2019 a fost unul dintre organizatorii procedurilor neconstituționale de revocare a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și a blocării instituționale a activității organului de autoadministrare judecătorească. Neconstituționalitatea acestor acțiuni a fost constatată de Comisia de la Veneția, declarațiile Președintelui Comisiei de la Veneția d. Gianni Buquicchio, în acest sens, fiind făcute publice.

Unele fapte și circumstanțe menționate, au fost publicate de mai multe instituții media și surse informaționale, care au redat amănunte evenimentelor în care au fost vizați membrul Consiliului Superior al Magistraturii Ciugureanu-Mihailuța Carolina, ex-judecătorul Curții de Apel Chișinău Ciugureanu Mihail și judecătorul Curții de Apel Chișinău Clima Vladislav.

În scopul de a nu periclita interesul public, precum și în scopul prevenirii dezavantajelor grave pentru bunăstarea comună, în temeiul art. 146 alin.(1), lit.c) și e), alin. (3) din Codul Administrativ al Republicii Moldova, Președintele Republicii

Moldova a făcut uz de dreptul prevăzut de lege de a revoca Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1747-VIII din 2 septembrie 2020 prin care judecătorul Clima Vladislav a fost numit în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău, pe un termen de 4 ani.

Aprecierea instanței de judecată

Studiind materialele dosarului, audiind explicațiile participanților la proces și analizând argumentele invocate întru susținerea pozițiilor procesuale, prin prisma prevederilor Legii, instanța de judecată a ajuns la concluzia că acțiunea inițiată de Clima Vladislav este admisibilă și urmează a fi admisă ca întemeiată.

Lucrările dosarului atestă următoarele circumstanțe de fapt și de drept ale speței, după cum urmează:

Prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.211/18 din 28 iulie 2020 s-a hotărât a propune Președintelui Republicii Moldova numirea judecătorului Clima Vladislav în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău, pe un termen de 4 ani.

Potrivit art.16 alin.(1) și (3) din Legea privind organizarea judecătorească nr. 514-XIII din 06.07.1995, instanțele judecătorești sînt conduse de cîte un președinte. Președinții și vicepreședinții judecătoriilor și ai curților de apel sînt numiți în funcție de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, pe un termen de 4 ani. Aceștia pot deține funcțiile respective pe durata a cel mult două mandate succesiv.

La 02 septembrie 2020 a fost emis decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1747-VIII, publicat în Monitorul Oficial la 04 septembrie 2020, prin care, în temeiul art.116 alin.(3) și (5) din Constituția Republicii Moldova și al art.16 alin.(3) din Legea cu privire la organizarea judecătorească, Clima Vladislav a fost numit în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău, pe un termen de 4 ani.

La 28 mai 2021 Președintele Republicii Moldova, în temeiul art.88 lit.j) și art.94 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, precum și art.146 și 148 din Codul administrativ, a emis decretul nr.104-IX din 28 mai 2021, prin care a fost revocat decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1747-VIII din 02 septembrie 2020 privind numirea domnului Clima Vladislav în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău și s-a restituit Consiliului Superior al Magistraturii pentru examinare hotărârea cu privire la desfășurarea concursului pentru suplinirea funcției vacante de președinte al Curții de Apel Chișinău.

Decretul în cauză a fost publicat în Monitorul Oficial la data de 04 iunie 2021, iar la 11 iunie 2021 Clima Vladislav a formulat o cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea în tot a decretului nr.104-IX din 28 mai 2020, ca fiind ilegal.

Cererea prealabilă a fost examinată de către autoritatea publică pârâtă și în acest sens, la 25 iunie 2021, secretarul general adjunct, Rozalina Albu, a emis răspunsul nr.2/2-06-231, prin care a comunicat reclamantului despre respingerea cererii prelabile.

Astfel, la 14 iulie 2021 reclamantul a inițiat o acțiune de contencios administrativ, prin care a urmărit anularea decretului Președintelui Republicii Moldova cu nr.104-IX din 28 mai 2021, prin care a fost anulat decretul de numire a reclamantului în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău.

Art.53 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova statuează că, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Conform art.20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

În corespundere cu prevederile art.189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art.5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art.10 alin.(1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Termenul de „act administrativ”, în conformitate cu Rezoluția (77) 31 privind protecția individului în raport cu actele adoptate de autoritățile administrative, este înțeles ca orice măsură sau decizie individuală care este luată prin exercitarea autorității publice și care este de natură să afecteze în mod direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor.

La capitolul ce ține de obiectul controlului de legalitate în cadrul acțiunilor de contencios administrativ, instanța de judecată notează că Legislatorul nu a prevăzut

o listă exhaustivă a actelor administrative, or aprecierea unui act ca fiind act administrativ și care poate fi supus controlului de legalitate urmează fi dictată de analiza tuturor particularităților acestui act în raport cu subiectul care urmărește declanșarea controlului de legalitate.

Conform art.94 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, în exercitarea atribuțiilor sale, Președintele Republicii Moldova emite decrete, obligatorii pentru executare pe întreg teritoriul statului. Decretele se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În Hotărârea Curții Constituționale nr.14 din 18-03-1999 *cu privire la interpretarea unor dispoziții din art. 94 alin. (2) și art. 102 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova*, Înalta Curte expres a indicat că decretele prezidențiale și hotărârile Guvernului, ca acte ce emană de la o autoritate publică, prin natura lor sînt acte administrative de autoritate. Ele sînt emise (adoptate) în baza și în vederea executării legii pentru nașterea, modificarea sau stingerea unor raporturi juridice.

Prin urmare, nu există dubii asupra faptului că decretul Președintelui Republicii Moldova cu nr.104-IX, emis la 28 mai 2021, privind revocarea decretului de numire a reclamantului în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău, este un act administrativ individual defavorabil, care poate fi supus controlului de legalitate în ordinea contenciosului administrativ, or această categorie de acte nu este exceptată de la controlul judecătoresc.

Controlul de legalitate al activității administrative urmărește asigurarea unui echilibru între înfăptuirea a activității administrative și respectarea drepturilor și libertăților conferite lege subiecților vizați, în scopul excluderii abuzurilor din partea autorităților statului.

Deși partea pârâtă a obiectat asupra admisibilității acțiunii în cauză, invocând în acest sens lipsa dreptului vătămat al reclamantului, instanța de judecată apreciază abordarea în cauză ca fiind una neîntemeiată.

În primul rînd, instanța de judecată remarcă faptul că, în decretul Președintelui Republicii Moldova nr.104-IX din 28 mai 2021, este expres indicat dreptul reclamantului de a contesta cu cerere prealabilă decretul în cauză, conduită pe care reclamantul a urmat-o, or art.120 alin.(1) lit.h) din Codul administrativ prevede că, un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă informația cu privire la exercitarea căilor de atac.

Cererea prealabilă, în sensul art.19 din Codul administrativ, este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiilor administrative.

Respectiv, se atestă o situație în care autoritatea publică expres recunoaște dreptul reclamantului de a declanșa un control de legalitate al actului administrativ

individual emis în privința sa, acestuia i se indică calea pe care trebuie să o urmeze pentru a declanșa acest control, iar în momentul în care reclamantul inițiază acțiunea de contencios administrativ, autoritatea emitentă își formulează o poziție de apărare care contravine propriilor constatări, precum și Legii.

Într-adevăr, admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ este condiționată de întrunirea unei condiții esențiale și imperative, existența unui drept la reclamantului, care se pretinde a fi vătămat prin activitatea administrativă.

Art.17 din Codul administrativ descrie dreptul vătămat ca orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Materialele dosarului confirmă faptul că reclamantul Clima Vladislav este titularul unei funcții de demnitate publică, în conformitate cu anexa la Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199 din 16.07.2010, activând în calitate de judecător.

Potrivit art.1 alin.(2) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20.07.1995, judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de îndeplinire a justiției, pe care le execută în baza legii.

Potrivit art.2 din Legea citată supra, judecătorii din toate instanțele judecătorești au un statut unic și se disting între ei numai prin împuterniciri și competență.

Art.14 alin.(1) lit.a) din aceeași Lege expres prevede că, judecătorii au dreptul să beneficieze de drepturile și libertățile consacrate de Constituția și legislația Republicii Moldova.

Totodată, art.24 din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr. 199 din 16.07.2010 prevede că, dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile legislației muncii, cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, în măsura în care nu contravin legilor ce reglementează activitatea persoanei cu funcție de demnitate publică.

Carierea judecătorului presupune promovarea sa în funcția de judecător la o instanță judecătorească superioară, numirea sa în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță judecătorească, precum și transferul judecătorului la o instanță judecătorească de același nivel sau la o instanță judecătorească inferioară, fapt expres prevăzut la art.1 alin.(1) din Legea privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor nr. 154 din 05.07.2012.

La capitolul ce ține de cariera judecătorului, este relevantă practica CtEDO, care, în cauza *OLEKSANDR VOLKOV împotriva UCRAINEI* (nr. 21722/11, 9 ianuarie 2013), a statuat cu titlu de principiu că viața privată „include dreptul unui individ de a crea și

dezvolta relații cu alte persoane, inclusiv relații de natură profesională sau de afaceri” (a se vedea C. împotriva Belgiei, 7 august 1996, pct. 25, Culegere 1996-III). Art. 8 din Convenție „protejează dreptul la dezvoltare personală și dreptul de a stabili și dezvolta relații cu alte persoane și lumea înconjurătoare” (a se vedea Pretty împotriva Regatului Unit, nr. 2346/02, pct. 61, CEDO 2002-III). Noțiunea de „viață privată” nu exclude, în principiu, activități de natură profesională sau de afaceri. În definitiv, majoritatea oamenilor au ocazii semnificative de a-și dezvolta relațiile cu lumea înconjurătoare în timpul vieții lor profesionale (a se vedea Niemietz împotriva Germaniei, 16 decembrie 1992, pct. 29, seria A nr. 251-B). Prin urmare, s-a constatat că restricțiile impuse în privința accesului la profesie afectează „viața privată” (a se vedea Sidabras și Džiautas împotriva Lituaniei, nr. 55480/00 și 59330/00, pct. 47, CEDO 2004-VIII și Bigaeva împotriva Greciei, nr. 26713/05, pct. 22-25, 28 mai 2009). Art. 8 abordează chestiunile referitoare la protecția onoarei și reputației, incluse în dreptul la respectarea vieții private (a se vedea Pfeifer împotriva Austriei, nr. 12556/03, pct. 35, 15 noiembrie 2007 și A. împotriva Norvegiei, nr. 28070/06, pct. 63 și 64, 9 aprilie 2009).

Prin urmare, imbatabil este stabilit faptul că decretul prin care un magistrat este revocat din funcția administrativă, de președinte al unei instanțe de judecată, chiar și în condiția în care acesta nu este eliberat din funcția de judecător, afectează relațiile acestuia de natură profesională, cariera acestuia și nemijlocit reputația profesională.

Mai mult ca atât, în condițiile în care reputația profesională și reputația ireproșabilă este o condiție indispensabilă pentru exercitarea profesiei de judecător, nu există loc de interpretări la capitolul ce ține de existența dreptului vătămat revendicat de reclamant în speța dată.

În conformitate cu prevederile art.207 alin.(2) lit.f) din Codul administrativ, admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ este condiționată de respectarea procedurii prealabile.

Art.208 alin.(1) din Codul administrativ expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Conform art.163 din Codul administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: a) actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a Găgăuziei; b) decizia cu privire la cererea prealabilă înrăutățește situația unei persoane față de situația din decizia inițială; c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

În sensul normelor de drept citate supra se impune concluzia că respectarea procedurii prealabile este regula imperativă, subiectul fiind exonerat de această obligație doar în cazurile prevăzute de Lege.

Instituția procedurii prealabile nu poate privi ca o etapă pur formală, or aceasta acordă posibilitatea autorității publice de corecta abaterile sau încălcările comise în cadrul activității administrative criticate de persoana interesată, iar ca efect se asigură o economie procesuală și în același timp celeritatea repunerii în drepturi a subiectului vizat.

În această ordine de idei Legislatorul a instituit și conduita necesară a fi urmată de către reclamant în situația în care acțiunea de contencios administrativ necesită

Materialele dosarului confirmă faptul că inițierea acțiunii în contencios administrativ a fost precedată de adresarea către autoritatea publică pârâtă cu cerere prealabilă, care a fost respinsă.

Cronologia acestor evenimente confirmă întrunirea condițiilor de admisibilitate, motiv pentru care instanța de judecată urmează să se expună asupra fondului cauzei.

Este cert stabilit faptul că Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.104-IX din 28 mai 2021 este un act administrativ individual defavorabil, emis de autoritatea publică pârâtă în cadrul unei proceduri administrative, în temeiul art.146 alin.(1) lit.c) și e) din Codul administrativ.

Întru justificarea soluției se invoca faptul că *„Actualului Președinte al Republicii Moldova i-au devenit cunoscute circumstanțe noi legate de modul de desfășurare a concursului, de care, la momentul adoptării hotărârii respective, membrii Consiliului Superior al Magistraturii nu au ținut cont, ceea ce periclitează grav interesul public, imaginea și încrederea în independența justiției și în asigurarea bunăstării comune.*

Aceste fapte și circumstanțe cunoscute recent țin de vicierea procedurii de selectare și promovare în cazul judecătorului Vladislav Clima, din cauza existenței conflictului de interese nedeclarat de către unii membri ai Consiliului Superior al Magistraturii care au participat la luarea deciziei: Vladislav Clima avea calitatea de judecător în cauza administrativă privind contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii prin care a fost eliberat acordul de tragere la răspundere penală a ex-judecătorului Mihail Ciugureanu, tatăl membrului Consiliului Superior al Magistraturii Carolina Ciugureanu-Mihailuța, iar membrul Consiliului Superior al Magistraturii Elena Belei avea calitatea de conducător științific al doctorandului Vladislav Clima.

De asemenea, la momentul emiterii decretului, nu au fost elucidate toate condițiile ce țin de asigurarea criteriilor de integritate și reputație ireproșabilă, precum și a

procedurilor legale de selectare și propunere de numire în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău a domnului Vladislav Clima.

Circumstanțele menționate trezesc suspiciuni rezonabile și evidente ce pun în pericol imaginea și încrederea în sistemul justiției și în transparența procedurii de promovare în funcțiile de conducere ale instanțelor judecătorești. În calitatea sa de garant constituțional al suveranității, în sensul art.77 alin.(2) din Constituție, având în vedere necesitatea asigurării unui just echilibru de proporționalitate între interesul individual al judecătorului Vladislav Clima de a exercita funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău și interesul general privind încrederea societății în justiție, dar și obiectivul constituțional de asigurare a exercitării puterii de stat conform exigențelor principiilor statului de drept, Președintele Republicii Moldova consideră că prioritate au ultimele două.

Factorii consemnați indică asupra nerespectării cerințelor legale cu privire la împrejurările care exclud participarea la examinare sau împrejurările ce ar trezi îndoieli privind obiectivitatea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, conform art.18 alin.(1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, precum și condițiilor obligatorii, stipulate la art.25, art.49 alin.(1) și alin.(2), art.50 alin.(1) și alin.(2) din Codul administrativ, ce țin de exercitarea imparțială a atribuțiilor funcționale în cadrul procedurii administrative”.

Conform art.2 alin.(1) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Conform art.6 din Codul administrativ, (1) Procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. (2) Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sînt părți ale procedurii administrative.

Conform art.69 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă inițiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acțiuni procedurale, iar cea inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii. În cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă.

Se cere a fi precizat că, prin prisma prevederilor art.219 alin.(1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

În sensul normelor de drept citate supra, instanța de judecată remarcă faptul că, atît materialele dosarului, cît și materialele dosarului administrativ, precum și explicațiile aduse în ședința de judecată de către reprezentantul autorității publice pârâte, nu permit să fie identificate și elucidate circumstanțele în care a fost declanșată și s-a derulat procedura administrativă de revocare a decretului.

Conform art.22 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Art.85 alin.(3) din Codul administrativ prevede că, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților. Pentru aceasta, autoritatea publică stabilește scopul investigațiilor necesare și felul acestora.

Contrar normelor de drept indicate, autoritatea publică pârâtă a emis decretul contestat fără a cerceta starea de fapt, în lipsa investigațiilor, studiilor, rapoartelor sau probelor, or instanței de judecată nu i-a fost prezentat nici un înscris care ar fi precedat emiterea decretului nr.104-IX din 28 mai 2021.

Chiar și în dosarul administrativ se regăsește doar decretul Președintelui Republicii Moldova cu nr.104-IX, emis la 28 mai 2021 „*privind revocarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020*”, care este însoțit de alte înscrisuri anexate la dosar, însă care au fost emise după data de 28 mai 2021 (*ex. cererea prealabilă, răspuns la cererea prealabilă, cererea de chemare în judecată, etc*).

Deși instanța de judecată, prin prisma prevederilor art.219 din Codul administrativ, a întreprins măsuri în vederea stabilirii stării de fapt, în ședința de judecată reprezentantul autorității publice pârâte a fost în imposibilitate de a explica modul în care circumstanțele expuse în decret au fost constatate, în special data la care a fost inițiată procedura administrativă, data la care au devenit cunoscute circumstanțele invocate în decret, modul în care au devenit cunoscute circumstanțele, actul/probele care confirmă constatările invocate în decret.

Se invocă vicierea procedurii de selectare și promovare a judecătorului Clima Vladislav din motivul existenței conflictului de interese și aspectelor legate de

integritatea și reputația ireproșabilă, însă împrejurările care au permis formularea unor concluzii de acest gen rămân a fi totalmente necunoscute.

Dovadă a faptului că a fost încălcată procedura emiterii acutului administrativ și că în realitate nu s-a desfășurat nici o acțiune pentru a stabili în mod real starea de fapt, servește extrasul din procesul-verbal nr.1 din 24 septembrie 2020 a Consiliului Școlii doctorale Științe Juridice a USM, care confirmă că abia la data de 24 septembrie 2020 dna Belei Elena a devenit conducător științific a doctorandului Clima Vladislav (f.d.33).

Cu alte cuvinte, informația indicată în decret precum că, membrul Consiliului Superior al Magistraturii, Elena Belei, avea calitatea de conducător științific al doctorandului Clima Vladislav și exista un conflict de interese, nu corespunde adevărului, or ședința Plenului Consiliului Superior al Magistraturii la care a fost votată candidatura reclamantului pentru a fi propus Președintelui Republicii Moldova de a fi numit în funcția de președinte al Curții de Apel Chișinău, a avut loc la 28 iulie 2020.

Cronologic și logic, nu poate fi combătută concluzia precum că, la 28 iulie 2020 încă nu survenise evenimentul care a avut loc la 24 septembrie 2020 și acest aspect este mai mult decât suficient ca să trezească serioase suspiciuni de legalitate a actului administrativ contestat în speță, pentru că este stabilit în mod incontestabil faptul că membrul Consiliului Superior al Magistraturii, Elena Belei, la momentul votării nu avea calitatea de conducător științific al doctorandului Clima Vladislav.

În partea ce ține de existența unui conflict de interese, nedeclarat de membrul CSM, Ciugureanu-Mihailuța Carolina, care se pretinde a fi existat ca urmare a existenței unei cauze în procedura judecătorului Clima Vladislav, în care figura tatăl membrul CSM, Ciugureanu-Mihailuța Carolina, ex-judecătorul Ciugureanu Mihail, instanța de judecată notează că temeiurile de drept care limitează dreptul unei persoane de a participa la o procedură administrativă sunt prevăzute expres la art.49 și 50 din Codul administrativ.

Conform art.49 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, într-o procedură administrativă, pentru o autoritate publică nu au dreptul să acționeze persoanele care:

- a) înseși au statut de participant la procedura administrativă;
- b) sînt membri de familie ai unui participant;
- c) în virtutea legii sau în baza procurii/împuternicirii în baza semnăturii electronice, reprezintă în general sau în această procedură administrativă un participant;

d) sînt membri de familie ai reprezentantului unui participant în această procedură administrativă;

e) desfășoară activitate remunerată la un participant al procedurii administrative sau activează la el în calitate de membru al consiliului de conducere, al consiliului de supraveghere sau al unui alt organ de acest gen. Această prevedere nu se aplică persoanelor angajate la o instituție de drept public participantă la procedura administrativă;

f) în chestiunea respectivă au întocmit o expertiză sau au acționat în mod similar în afara calității lor funcționale/de serviciu.

(2) Persoana care, prin activitate sau decizie, poate avea nemijlocit avantaje sau dezavantaje este asimilată participantului. Această prevedere nu se aplică dacă avantajul sau dezavantajul se bazează doar pe faptul că cineva face parte dintr-un grup de populație sau grup profesional ale cărui interese comune sînt atinse de chestiunea în cauză.

Art.50 din Codul administrativ prevede că, (1) Pentru o autoritate publică într-o procedură administrativă nu pot acționa, de asemenea, persoanele în privința cărora există un motiv de justificare a neîncrederii față de o exercitare imparțială a funcției.

(2) Motivul indicat la alin.(1) poate exista, în special, atunci cînd persoana care acționează pentru autoritatea publică:

a) întreține relații personale strînse cu un participant la procedura administrativă ori cu reprezentantul legal sau împuternicit al acestuia;

b) și-a expus părerea în public în mod depreciativ sau într-un alt mod ce poate fi contestat în privința unui participant la această procedură;

c) și-a expus părerea în public cu privire la finalitatea procedurii sau la aprecierea probelor pînă la încheierea procedurii;

d) are un interes economic sau personal față de rezultatul procedurii administrative.

În actul administrativ contestat în speța dată nu este indicat temeiul de drept prin prisma căruia s-a ajuns la concluzia că membrul Consiliului Superior al Magistraturii, Ciugureanu-Mihaiuluța Carolina, nu putea participa la procedura administrativă și nu este explicată tangența dintre 2 proceduri separate, distincte totalmente, în care figurează participanți distincți.

Motivarea actului administrativ este un principiu fundamental al procedurii administrative, expres stabilit la art.30 din Codul administrativ, care statuează că actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Conform art.118 alin.(1) - (3) din Codul administrativ, Motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii.

Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde:

a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul;

b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul;

c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc.

Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.

Analiză minuțioasă a textului decretului nr.104-IX din 28 mai 2021 nu permite identificarea temeiului de drept reținut de autoritate în vederea constatării conflictului de interese, or trimiterea formală la prevederile art.49 alin.(1) și (2), art.50 alin.(1) și (2) din Codul administrativ nu suplinește motivarea în drept a unui act administrativ.

În total, la art.49-50 din Codul administrativ Legislatorul a stabilit nu mai puțin de 10 temeiuri care vin să excludă dreptul persoanei de a participa la o procedură administrativă și indicarea acestui temei în actul administrativ este o obligația autorității emitente, or nu poate fi ținut destinatarul acestui act în mod în unilateral și discreționar să identifice temeiul de drept care a fost reținut de către autoritatea emitentă.

Tot la capitolul ce ține de conflictele de interese invocate în motivarea decretului nr.104-IX, emis la 28 mai 2021 „privind revocarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020”, instanța de judecată remarcă faptul că unicul act prin care se pretinde a fi constatată existența conflictelor de interese se pretinde a fi Decretul Președintelui Republicii Moldova cu nr.104-IX, emis la 28 mai 2021 și respectiv, se confirmă ca aceste conflicte au fost constatate de către Președintele Republicii Moldova.

Conform art.21 alin.(1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Conform art.24 alin.(1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Conform art.25 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să își exercite atribuțiile legale în mod imparțial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă.

Conform art.53 alin.(1) din Codul administrativ, competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative.

Conform art.57 alin.(1) din Codul administrativ, activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.

Articolul 77 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova stabilește că Președintele Republicii Moldova reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării.

În exercitarea acestei funcții, Președintele „veghează la buna funcționare a autorităților publice, iar, pe de altă parte, înlesnește colaborarea autorităților publice, aplanează sau previne relațiile tensionate dintre acestea ori dintre ele și societate“, așa precum: dreptul de a convoca sesiuni extraordinare sau speciale alin. (2) al (art. 67) de a adresa Parlamentului mesaje alin. (2) al (art. 84) de a promulga legile (art. 93) de a dizolva Parlamentul (art. 85) de a desemna candidatura la funcția de Prim-ministru (art. 98) de a numi în funcție judecătorii (art. 116).

Totodată, instanța de judecată notează că, în sensul Legii nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, anume Autoritatea Națională de Integritate este autoritatea publică independentă față de alte organizații publice, față de alte persoane juridice de drept public sau privat și față de persoanele fizice, având misiunea de a realiza procedura de control al averilor și al intereselor personale, privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Art.5 din Legea menționată supra expres indică - Misiunea Autorității: autoritatea asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului averii și al

intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Prin urmare, instanța de judecată consideră că stabilirea/constatarea în mod unilateral de către Președintele Republicii Moldova a conflictelor de interese în speța dată avut loc cu încălcarea competenței, fiind realizate atribuții improprii.

În esență, prin constatarea conflictului de interese, autoritatea publică pârâtă, contrar ordinii de drept, își arogă competențele Autorității Naționale de Integritate, fapt inadmisibil.

Tot la capitolul ce ține de procedura emiterii actului administrativ contestat, instanța de judecată reiterează faptul că, Decretul Președintelui Republicii Moldova cu nr.104-IX, emis la 28 mai 2021 este un act administrativ individual defavorabil, iar art.94 alin.(1) din Codul administrativ stabilește că, înainte de emiterea unui act administrativ individual defavorabil pentru un participant sau înainte de respingerea unui act administrativ individual favorabil, participantul are dreptul să fie audiat în legătură cu faptele și circumstanțele relevante pentru actul ce urmează a fi emis.

Art.30 alin.(2) din Codul administrativ stabilește că autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public.

Materialele dosarului confirmă că autoritatea publică pârâtă a acționat în speța dată contrar normelor de drept citate supra și nu a înștiințat subiectul nemijlocit vizat de actul administrativ individual defavorabil, decât după finalizarea procedurii administrative – emiterea decretului contestat și în esență după revocarea acestuia din funcția administrativă, o altă încălcare admisă în speța dată de către partea pârâtă.

La capitolul ce ține de soluția autorității publice pârâte – revocarea decretului de numire a judecătorului Clima Vladislav în funcția de Președinte a Curții de Apel Chișinău, instanța de judecată notează că această a fost justificată prin temeiurile prevăzute la art.146 alin.(1) lit.c) și e) din Codul administrativ.

Este necesar a fi precizat că, în jurisprudența Curții Constituționale (Hotărârea Curții Constituționale nr.30 din 08.12.2015) s-a reținut că actul „desemnării/numirii în funcție”, în sens constituțional, este un act consumat și, prin urmare, nu este susceptibil de abrogare. O procedură de anulare a unor acte consumate nu este și nici nu poate fi prevăzută, deoarece ar distorsiona ordinea juridică și ar compromite autoritatea legislativă a statului, ar afecta securitatea raporturilor juridice, dacă s-ar

admite posibilitatea revenirii, după o perioadă de timp, la actele consumate, reieșind din interese politice sau personale de moment.

Totodată, Legea cu privire la privind organizarea judecătorească nr. 514-XIII din 06.07.1995, precum și Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544-XIII din 20.07.1995 nu prevede modul de revocare a mandatului de președinte al instanței de judecată. Condițiile încetării mandatului persoanei cu funcție de demnitate publică sunt expres stabilite la art.22 din Legea privind statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr. 199 din 16.07.2010 și asemenea condiții nu au fost constatate în speța dată de către autoritatea publică pârâtă.

Conform art.146 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ - un act administrativ individual legal favorabil poate fi revocat în tot sau în parte cu efect pentru viitor, chiar și după ce a devenit incontestabil, numai atunci când în baza faptelor survenite ulterior, autoritatea publică ar avea dreptul să nu emită actul și fără revocarea lui s-ar periclita interesul public.

În sensul normei de drept citate supra se impune concluzia fermă că un act administrativ individual legal favorabil poate fi revocat doar dacă anumite **fapte au survenit ulterior** și acestea ar permite autorității emitente să acționeze în alt mod, să nu emită actul.

În decretul nr.104-IX, emis la 28 mai 2021 s-a indicat direct că faptele/circumstanțele reținute prin prisma prevederilor art.146 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ existau la momentul emiterii actului administrativ revocat și nicidecum că acestea au survenit ulterior.

Această circumstanță exclude aplicabilitatea în speța dată a prevederilor art.146 alin.(1) lit.c) și confirmă faptul că autoritatea publică pârâtă greșit a reținut norma de drept în cauză, contrar propriilor constatări.

Atît timp cît se pretinde că la data desfășurării concursului și adoptării hotărîrii Plenului Consiliul Superior al Magistraturii exista un conflict de interese, este logic că acesta nu ar fi survenit ulterior și prin urmare nu poate fi invocată norma cuprinsă la art.146 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ. Legislatorul a reglementat cu suficientă claritate condiția aplicării normei date și anume că „**faptele au survenit ulterior**”, nicidecum „**faptele au devenit cunoscute ulterior**”.

Un alt temei invocat de autoritatea publică pârâtă în vederea revocării decretului de numire a judecătorului Clima Vladislav în funcția de Președinte a Curții de Apel Chișinău a fost invocat prin prisma art.146 alin.(1) lit.e) din Codul administrativ. În fapt, autoritatea publică pârâtă a invocat necesitatea stabilirii încrederii societății în justiție și a imaginii acesteia.

Norma de drept indicată supra prevede că un act administrativ individual legal favorabil poate fi revocat în tot sau în parte cu efect pentru viitor, chiar și după ce a devenit incontestabil, numai atunci când revocarea este necesară prevenirii sau înlăturării dezavantajelor grave pentru bunăstarea comună.

Atunci când se invocă interesul public urmează a fi reținute prevederile art.18 din Codul administrativ - interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.

În cadrul cercetării s-a stabilit cu certitudine că emiterea decretului contestat a fost precedată de mimarea derulării unei proceduri administrative, că în mod indiscutabil au fost încălcate principiile fundamentale ale activității administrative, că a fost greșit identificate temeiurile de drept pentru revocarea unui act administrativ legal și că autoritatea publică își arogă competențe improprii.

Este inacceptabilă ipoteza în care se pretinde realizarea acțiunilor în interes public, pentru înlăturarea unui pretins abuz prin realizarea unui alt abuz și sfidarea crasă a ordinii de drept.

Condițiile de valabilitate a decretelor prezidențiale sunt reflectate și în Hotărîrea Curții Constituționale nr.14 din 18-03-1999 cu privire la interpretarea unor dispoziții din art. 94 alin. (2) și art. 102 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, care accentuează că *„Decretele prezidențiale și hotărîrile Guvernului, ca acte ce emană de la o autoritate publică... sînt supuse următoarelor condiții de validitate ... să fie emise pe baza și în vederea executării legii (constituționale, organice, ordinare; Nerespectarea condițiilor de validitate la adoptarea sau emiterea acestor acte atrage nulitatea sau inexistența lor”*.

Din aceste considerente instanța de judecată a ajuns la concluzia că Decretul Președintelui Republicii Moldova cu nr.104-IX, emis la 28 mai 2021 *„privind revocarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020”* este unul ilegal și urmează a fi anulat, precum și decizia de respingere a cererii prelabile, cu nr.2/2-06-231 din 25 iunie 2021.

În conformitate cu prevederile art.224 alin.(1) lit.a) din Codul administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri - în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prelabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

Argumentele invocate de referință de partea reclamantă nu pot fi reținute de instanța de judecată în vederea respingerii pretențiilor reclamantului, atît timp cît acestea nu vin să înlătore/combată constatările instanței de judecată, ci reflectă un punct de vedere subiectiv asupra oportunității revocării din funcția administrativă a subiectului vizat de acest decret. Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ, ci să realizeze un control judecătoresc a modului în care a fost desfășurată procedura administrativă, întru excluderea abuzurilor din partea autorității publice.

În altă ordine de idei, instanța de judecată notează că potrivit art.195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169-171.

În conformitate cu prevederile art.228 alin.(1) din Codul administrativ, actul administrativ individual anulat în tot sau în parte de către instanța de judecată nu produce efecte juridice, în totalitate sau în partea anulată, din momentul emiterii lui.

În conformitate cu prevederile art.251 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile judecătorești sînt executorii după expirarea termenului de apel.

Totodată, conform art.256 din Codul de procedură civilă, (1) Urmează a fi executate imediat ordonanța sau hotărîrea judecătorească prin care pîrîtul este obligat la plata: a) pensiei de întreținere; b) salariului și a altor drepturi ce decurg din raporturi de muncă, precum și a indemnizațiilor prevăzute de statutul șomerilor, în mărimea unui salariu mediu; c) reparației prejudiciilor cauzate prin vătămarea integrității corporale sau prin o altă vătămarea sănătății ori prin deces, dacă reparația s-a efectuat sub formă de prestații bănești periodice; d) unui salariu mediu pentru absență forțată de la lucru, în cazul reintegrării în serviciu. (2) Hotărîrea judecătorească privind reintegrarea în serviciu a salariatului concediat sau transferat nelegitim urmează a fi executată imediat.

Art.24 din Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr. 199 din 16.07.2010 expres prevede că dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile legislației muncii, cu reglementările de drept comun civile, administrative sau penale, după caz, în măsura în care nu contravin legilor ce reglementează activitatea persoanei cu funcție de demnitate publică.

Astfel, raportând particularitățile litigiului în cauză la normele de drept indicate supra, se impune ferma concluzie că, în situația în care hotărîrea prin care se anulează un act administrativ de revocare a unei persoane din funcția de demnitate publică (*or funcția de președinte al Curții de Apel este o funcție de demnitate publică, fapt expres indicat în anexa la Legea nr.199 din 16.07.2010*), prin efectul legii se

impune caracterul executoriu al acestei hotărâri în partea ce ține de restabilirea raporturilor de muncă revendicate în speță.

Nu există dubii asupra faptului că decretul contestat reprezintă o ingerință ilegală în sfera relațiilor de natură profesională/de muncă a reclamantului (*a se vedea cauza OLEKSANDR VOLKOV împotriva UCRAINEI (nr. 21722/11, 9 ianuarie 2013)*), chiar dacă acesta nu a fost eliberat din funcția de judecător, ci doar din funcția de Președinte al Curții de Apel Chișinău, în condițiile în care ambele funcții sunt funcții de demnitate publică.

Justificarea efectului în cauză rezidă și în faptul că mandatul persoanei cu funcție de demnitate publică, mandatul de președinte al unei judecătoria este unul limitat în timp, pe un termen de 4 ani și în acest sens se asigură subiectului o protecție eficientă a drepturilor și libertăților consacrate de Constituție, în caz contrar înfăptuirea justiției ar deveni un proces iluzoriu.

În conformitate cu prevederile art. 224 din Codul administrativ și art. 241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată;

h o t ă r ă ș t e :

Se admite acțiunea de contencios administrativ inițiată de Clima Vladislav împotriva Președintelui Republicii Moldova.

Se anulează Decretul Președintelui Republicii Moldova cu nr.104-IX, emis la 28 mai 2021 „privind revocarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1747-VIII din 2 septembrie 2020”, precum și decizia de respingere a cererii prealabile, cu nr.2/2-06-231 din 25 iunie 2021.

Ca efect al admiterii acțiunii reclamantului, ultimul se consideră repus în funcția administrativă deținută pînă la emiterea decretului anulat, avînd în vedere caracterul executoriu al hotărîrii în cauză.

Hotărîrea poate fi contestată cu apel la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 (treizeci) de zile de la momentul pronunțării dispozitivului, prin depunerea cererii de apel la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată.

Președintele ședinței,
judecător

Paniș Alexei